

HET KOMPAS
christelijke basisschool

Leesonderwijs op 'Het Kompas'

Met deze **leesfolder** willen wij u informatie geven over het belang van lezen thuis en op school. Ook vindt u inhoudelijke informatie over ons leesonderwijs.

Interactief Voorlezen kun je zeker bij jonge kinderen het beste interactief doen. Dat wil zeggen dat je tijdens het voorlezen allerlei vragen over het verhaal en de plaatjes stelt, om zo je kind meer bij het boekje te betrekken. Bij heel jonge kinderen is dat nodig om hun aandacht te trekken. Kleuters die al vanaf jonge leeftijd worden voorgelezen, hebben die ondersteuning tijdens het verhaal minder hard nodig. Die willen gewoon luisteren naar het verhaaltje.

Zelf lezen Wanneer kinderen eenmaal zelf kunnen lezen, stoppen veel ouders met voorlezen. Dat is jammer, want ook oudere kinderen vinden het vaak nog heerlijk om te luisteren naar een voorleesverhaal. Het duurt best lang voordat kinderen zelf alle boeken kunnen lezen. Zolang ze dat nog niet kunnen, is het van belang boeken voor te lezen die net te moeilijk zijn om zelf te lezen, maar die ze wel prima kunnen begrijpen. Dit draagt bij aan hun woordenschat en grammaticale kennis. Ook houdt het de interesse voor lezen in stand. Daarnaast is het leuk en gezellig om samen met een verhaal bezig te zijn. Het is een prettige manier om contact te hebben. Zie voorlezen dan ook niet als een taak die uitgevoerd moet worden, maar als iets leuks wat jullie samen kunnen doen en waar je kind ook nog veel van leert.

Vanaf 6-7 jaar leren kinderen zelf lezen. Een leuke afwisseling is om elkaar eens om de beurt een zin of alinea voor te lezen. Blijf wel voorlezen: kies een boek dat uw kind aanspreekt en dat aansluit bij zijn belevingswereld, maar dat nog net te moeilijk is om zelf te lezen.

Lees eens een gedicht: gedichten zijn niet alleen ontzettend mooi, ze zijn ook nog eens goed voor de hersenen! Gedichten prikkelen de hersenen omdat je 'onder de woorden' de betekenis moet zoeken. Je kunt ze steeds teruglezen en steeds opnieuw ontroerd raken. Gedichten zetten de creativiteit en verbeelding aan het werk.

(Voor)lezen op Het Kompas Dagelijks wordt in groep 1 t/m 8 minimaal 10 minuten voorgelezen. In de groepen 1 en 2 pakken de leerlingen als zij 's morgens en 's middags binnenkomen een boek uit de boekenkast, waarna zij plaats nemen in de kring tot alle leerlingen aanwezig zijn. In de groepen 3 t/m 8 starten de leerlingen elke middag met 10 minuten stillezen. Aan dit stillezen is een stimulerend element gekoppeld; Wereldlezen. Leerlingen in de midden- en bovenbouw moeten veel leeskilometers maken. Op elke boekenkast hangt een overzicht waarop de leerlingen, als zij hun boek gelezen hebben, het aantal bladzijden van het boek noteert. Elke gelezen bladzijde is een kilometer. De klas spaart een maand lang kilometers. Aan het eind van de maand worden alle gelezen bladzijden opgeteld en genoteerd op het jaaroverzicht. Omdat elke bladzijde gelijk staat aan een kilometer, gaan we op reis. Op het jaaroverzicht wordt de bestemming genoteerd. Bijvoorbeeld: een groep heeft 450 bladzijden gelezen in een maand. Dit betekent dat zij 450 kilometer gaan reizen. Zij maken hiermee een reis naar Parijs. De leerkracht kiest een leuke activiteit die past bij de stad Parijs om samen met de klas te doen.

Leesonderwijs op Het Kompas

Groep 1/2

De leerlingen van 1/2 leren voor de beginnende geletterdheid ter voorbereiding op het lezen de volgende aspecten:

Visuele waarneming - Onderscheiden en onthouden van letters - Onderscheiden van dezelfde woorden in een reeks van woorden - (Na)stempelen van eenvoudige woorden. - Herkennen van letters in eigen naam en in andere woorden.

Auditieve waarneming - Onthouden van een reeks van vijf woorden (bijv. poes-hond-paard-koe-schaap)

Mondelinge taalontwikkeling - Praten in goede woorden en zinnen. - Verwerken van informatie en mondeling verslag uitbrengen

Beginnende geletterdheid - Herkennen en benoemen van enkele letters (5 tot 16 letters) - Het maken en lezen van woorden die nog niet eerder zijn gezien. - Het onderscheiden van klanken (fonemen) in woorden (p-e-n) en de fonemen samen voegen tot een woord. - Beginletter benoemen

- Eerste en laatste woord kunnen benoemen - Auditieve synthese van de woorden (lettergrepen samenvoegen tot een woord en letters samenvoegen tot een woord)

De leerlingen zijn bezig met schriftoriëntatie.

Groep 3

De leerlingen uit groep 3 volgen de methode Veilig Leren Lezen (Kim-versie). De methode biedt de basisstof voor de gele groep en verlengde instructie voor de rode groep. Ook biedt de methode verrijking voor de blauwe groep, de zogenaamde zon-leerling.

Begrijpend lezen

- Aan de hand van de titel, veel voorkomende woorden en illustraties voorspellen waar een tekst over gaat.
- Leerlingen kunnen aangeven welke personen in het verhaal een rol spelen en wie de belangrijkste is.

- Leerlingen kunnen eenvoudige verwijswaarden juist interpreteren.
- Leerlingen kunnen de inhoud van een gelezen verhaal navertellen aan de hand van wie, wat en waar vragen.
- Leerlingen kunnen de volgorde van de gebeurtenissen in een verhaal aangeven.
- Leerlingen kunnen woorden in een tekst aanwijzen die de sfeer van de tekst bepalen.
- Leerlingen kunnen een eigen mening formuleren over een korte tekst.
- Leerlingen kunnen keuzes maken naar aanleiding van een tekst.

Leespromotie en Leesbeleving

- Leerlingen beleven plezier aan het zelf lezen van allerlei soorten boeken.
- Leerlingen maken kennis met diverse soorten illustraties
- leerlingen kunnen zich inleven in de personen van een verhaal en in hun motieven.
- Leerlingen kunnen leeservaringen uitwisselen en elkaar wie, wat en waar vragen stellen.
- Leerlingen kunnen aangeven wat voor soort boek ze lezen.
- Leerlingen kunnen verschillende soorten boeken en teksten herkennen.
- Leerlingen kunnen hun mening geven over boeken.

Groep 4 t/m 8 De leerlingen uit groep 4 t/m 8 volgen de methode Leesfontein. De methode biedt de basisstof voor de gele groep en verlengde instructie voor de rode groep. Ook biedt de methode verrijking voor de blauwe groep door middel van het werkboek 'Loper'. Naast het volgen van de methode besteden we ook aandacht aan het lezen van woordrijen en het samen hardop lezen van een boek (duolezen/maatjeslezen).

Toetsen VLL groep 3 Na iedere kern van de methode Veilig Leren Lezen worden de leerlingen door de leerkracht getoetst. Aan de hand van de resultaten kijkt de leerkracht welke leerstof past bij de onderwijsbehoefte van de leerling. Het niveau van elke leerling wordt op deze manier in kaart gebracht. Per kern zijn er dan steeds drie niveaus die ook weer corresponderen met de rode (=ster), gele (=maan) en blauwe (=zon) groep

Leesfontein groep 4 t/m 8 De methode Leesfontein heeft 3 observatie- en controletaken. Met behulp van deze taken observeert de leerkracht of uw kind voldoende vordering maakt op het gebied van tekst lezen en het lezen van woordrijen.

LIB groep 3 t/m 8 Twee keer per jaar wordt de LIB DMT en LIB AVI afgenomen. LIB DMT (drie minuten toets): De leerling leest drie verschillende kaarten; voor elke kaart krijgt hij 1

minuut. Er wordt gekeken hoeveel woorden de leerling in 3 minuten foutloos kan lezen. LIB AVI: De leerling leest een stukje tekst. Wanneer hij binnen de tijdsnorm en binnen het maximaal aantal fouten de tekst kan lezen is het AVI-niveau behaald.

Dyslexietraject

- Een dyslexie-traject wordt opgestart als blijkt dat een leerling niet voldoende vordert met lezen en/ of spelling en er een serieus vermoeden bestaat dat dyslexie daarvan de oorzaak zou kunnen zijn.
- Het dyslexie-traject bestaat uit twee perioden van zes maanden, waarin intensieve begeleiding en oefening plaatsvindt. Tussentijds wordt er geëvalueerd door de IB-er en leerkracht. Als onvoldoende duidelijk is dat de leesproblemen zijn gerelateerd aan dyslexie, besluit de intern begeleider tot verlenging van het traject.
- Blijkt na 12 maanden, dat de leerling onvoldoende is gevorderd t.o.v. de geïnvesteerde leertijd en de aangeboden leerstof, dan wordt er via het SWV (Samenwerkingsverband) een aanvraag voor onderzoek en vergoede behandeling aangevraagd. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een erkend dyslexie- specialist.
- Op grond van alle gegevens wordt vastgesteld of er sprake is van dyslexie.
- Als dit het geval is, wordt er een dyslexie-verklaring afgegeven.
- Als een dyslexie-traject wordt ingegaan betekent dit niet automatisch dat het kind ook een dyslexie-verklaring zal krijgen. Dit is met name het geval als de extra geïnvesteerde tijd wel voldoende resultaat oplevert of als de prestaties zo wisselend zijn, dat er aan een andere oorzaak gedacht moet worden.
- Tijdens het gehele traject is de groepsleerkracht van de betreffende leerling het aanspreekpunt.

Boeken die passen bij de leesvaardigheid van een kind. U kunt zoeken naar boeken die passen bij de leesteknik (AVI), naar boeken die passen bij het leesbegrip (CLIB), of naar een combinatie van beide.

AVI-niveau

AVI heeft te maken met technisch lezen. Bij technisch lezen gaat het om de techniek van het lezen: kan een kind snel en zonder fouten een tekst lezen? Kinderen die snel en (bijna) foutloos kunnen lezen, hebben een hoog AVI-niveau. Kinderen die nog niet snel kunnen lezen, of die daarbij veel fouten maken, hebben een lager AVI-niveau. Er zijn **twalf AVI-niveaus**. Het laagste AVI-niveau is Start. Dat is het niveau van kinderen die **nét** begonnen zijn met lezen. Het hoogste

AVI-niveau is Plus. Dat is het niveau van kinderen die snel en zonder fouten een lastige tekst kunnen lezen. Tussen AVI-Start en AVI-Plus liggen tien AVI-niveaus: M3, E3, M4, E4, M5, E5, M6, E6, M7 en E7. 'M' betekent 'midden' en 'E' betekent 'eind'. De cijfers 3 tot en met 7 geven aan in welke groep dat niveau gemiddeld bereikt wordt. Een AVI-niveau E5 wordt dus gemiddeld aan het einde van groep 5 behaald. En een AVI-niveau M7 wordt gemiddeld halverwege groep 7 behaald. Maar let op: het gaat hier om een gemiddelde! **CLIB-niveau**

CLIB heeft te maken met begrijpend lezen. Bij begrijpend lezen gaat het erom dat een kind snapt waar de tekst over gaat. Kinderen die tamelijk ingewikkelde teksten goed kunnen begrijpen, hebben een hoog CLIB-niveau. Kinderen die dat (nog) niet zo goed kunnen, hebben een lager CLIB-niveau. Er zijn **acht CLIB-niveaus**. Het laagste CLIB-niveau is Start. Dat is het niveau waarop je alleen heel eenvoudige tekstjes kunt snappen. Het hoogste CLIB-niveau is Plus. Dat is het niveau van kinderen die zonder moeite lastige teksten kunnen begrijpen. Tussen CLIB-Start en CLIB-Plus liggen zes CLIB-niveaus: 3, 4, 5, 6, 7 en 8. De cijfers 3 tot en met 8 geven aan in welke groep dat niveau gemiddeld bereikt wordt. Een CLIB-niveau 5 wordt gemiddeld aan het einde van groep 5 behaald. En een CLIB-niveau 7 wordt gemiddeld aan het einde van groep 7 behaald. Voor de CLIB-niveaus geldt hetzelfde als de AVI-niveaus: het gaat om een gemiddelde!

Er zitten in elke groep kinderen die niet zo goed kunnen lezen. Die kinderen hebben een lager AVI- of CLIB-niveau dan het gemiddelde in hun groep. Een niet zo goede lezer in groep 5 kan dus bijvoorbeeld best een AVI-niveau M4 hebben. Maar het AVI- of CLIB-niveau is natuurlijk niet het enige waar het om gaat: het belangrijkste is dat kinderen plezier beleven aan lezen! Niet alle kinderen vinden lezen leuk. Eén op de tien kinderen heeft moeite met lezen. Het is belangrijk om vooral leuke boeken te vinden. Als kinderen verhalen leuk vinden zullen ze vaker een boek pakken, gaan ze beter lezen en gaan ze lezen leuker vinden. Zo kunnen “samenleesboeken” een hulpmiddel zijn om uw kind aan het lezen te krijgen. Van “samenleesboeken” en “meegroeiboeken” is alleen het laagste niveau aangegeven. Samenleesboeken hebben twee AVI-niveaus. Het laagste niveau is geschreven voor een beginnende of zwakke lezer. Het hogere niveau is bedoeld voor een meer ervaren lezer zoals ouders, opa, oma, leerkracht, broer of zus. Samen genieten van een verhaal stimuleert sowieso het lezen.

Samen lezen is erg goed voor de ontwikkeling van een kind. Bij het voorlezen kun je je kind stimuleren om goed mee te lezen door af en toe bewust een foutje te maken. Je kind moet de fout herkennen: actief meelezen wordt zo een stuk leuker!

Lezen is leuk!